

לבעיית ההפלה המלאכותית

עו"ד חיים קהן

עברו חמש שנים מהיום המר והנמהר בו שכלנו את מנהלו היקר של "שערי צדק" — הוגה הרעיון ואבי המכון לחקר הרפואה על פי התורה — ד"ר פלק שלזינגר ז"ל. עודנו ניצב בפנינו במלוא תנופתו, פועלו, מרצו ויגיעתו.

"אין עושיין נפשות לצדיקים דבריהם הן-הן זכרון" (ירושלמי, שקלים ב', ה). לא הקמנו בנין פאר על שמו, בהגשמת דבריו ורעיונותיו נכבד זכרו. למטרה זו הוקם המכון המשתדל לקדם פתרון של בעיות ברפואה על פי התורה ולהפיץ מידע וידע בעניני הלכה ורפואה בין תלמידי חכמים, רופאים וסטודנטים לרפואה. מגמת המכון היא ליזום מחקרים בתחום הרפואה על פי התורה, ולתרום לחנוך דור של רופאים צעירים שיהיו אמונים על ברכי ההלכה ושידעו כיצד למלא את התפקיד של "ורפא ירפא" כשומרי תורה ומצוות.

עלינו לציין התקדמות והישגים בעבודת המכון. הבולט בהם הוא פרסום בטאונגו "אסיא" המופיע דרך קבע והמכיל חומר חשוב בנושאי הרפואה וההלכה. ריבוי המנויים והאהדה בה הוא נתקבל מוכיחים שהוא קולע אל המטרה ואנו מקווים שיוסיף להתפתח ולהשתכלל.

פעולה נוספת שזים המכון היא ארגון שעורים לרופאים ולסטודנטים לרפואה בבעיות רפואה והלכה. בכדי להעמיק ידיעותיהם, להגביר עירנותם ורגישותם לבעיות וללמדם להציג את השאלות הנכונות לחכמי התורה ולקרב הפתרונות.

זכינו שבעיר תל-אביב קיבל על עצמו מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א לתת שעורים אלה, שעה שהיה עדין רבה הראשי של תל-אביב.

קבצנו את השעורים הללו ואנו מקווים לפרסמם בקרוב, לאחר עריכתם הסופית ע"י כב' הרב.

לאור התרומה המיוחדת של שעורים אלה לקידום פתרון של בעיות רפואיות על פי ההלכה, החלטנו להעניק לכב' הרב הראשי את הפרס השנתי, הניתן מדי שנה בשנה על שמו ולזכרו של ד"ר פלק שלזינגר ז"ל ביום הזכרון שלו.

אחת השאלות הבערות, הכאובות והנוקבות בשטח הרפואה כיום במדינת ישראל מבחינה חברתית, דמוגרפית ולאומית היא שאלת ההפלה המלאכותית. מי שמכיר את המצב ועיניו בראשו, מי שקורא עתונות ומי שעייז בפרסומים סטטיסטיים שפורסמו לאחרונה, נוכח לדעת שהרצח ההמוני הזה חדר כמעט לכל בית שני בישראל.

הפסקת ההריון הפך לענין שבשיגרה בחברתנו והתוצאות, בין מבחינה מוסרית ובין מבחינה לאומית, מי ישרון ?

ידוע שחוק המדינה אוסר את הפסקת ההריון, אך זוהי הלכה ואין מורין כן. היועץ המשפטי הורה לפני שנים רבות כי אין להפעיל את החוק אלא במקרים שחלילה קורה אסון. החוק כבודו במקומו מונח, אך אינו מופעל הלכה למעשה אלא אם כן קורה אסון לאם. הוזה אומר, שלא המעשה הפלילי קובע ולא הכוונה כי אם התוצאה בלבד.

התכנסנו כאן ב"שערי צדק" בערב הזכרון החמישי לפטירתו של ד"ר פלך שלזינגר ז"ל לטקס הענקת הפרס השנתי לזכרו למרן הרב הראשי לישראל יבלח"א, ובמסגרת זו נשמע את הרצאתו, דעת תורה, בנושא חשוב, חיוני ואקטואלי זה, אשר בו עסק בין היתר, גם במסגרת השעורים, עבורם ניתן הפרס.

קודם לכן ירצה ד"ר דב ארליך, מנהל בית החולים "ביקור חולים", על מכלול ההיבטים הרפואיים-מדעיים לצורך הבהרת הנושא, בבחינת "שאלת חכם".

הרקע הרפואי להפסקת הריון כמבוא לדיון הלכתי

ד"ר דב ארליך

על השילוב בין מדע לתורה ניתן, אולי, ללמוד מדברי הירושלמי: "מה שעשת חכמה עטרה לראשה, עשת ענה עקב לסולייתה", במובן שדברים עיקריים בחכמה, היינו — המדע, הם בסיס לצד הלכתי תורתי — העונה, שהרי ניתן למצוא בספרים ש"העונה היא שורש של כל דבר קדושה".

בערב זה אנסה לעמוד על הצד המדעי של בעית ההפלה, ואני מקוה שיהיה בכך מעין רקע ובסיס לצד ההלכתי. אולי אצליח ע"י כך להדגים שאין ההלכה מנותקת מן המדע אלא להיפך.

ההריון שהוא תחילתו של היצור החי הוא מעין השלמה והשתתפות של האדם עם הקב"ה. כבר עמדו על כך חז"ל לגבי הפסוק: "קניתי איש את ה'", היינו עם ה'. מטרתו של ההריון באה לידי מיצוי בפירוש האבן עזרא לפסוק זה: "כאשר ראה (כלומר האדם) שלא יחיה בגופו בעצמו לעולם והצרך להחיות המין".

את התפתחות העובר ברחם ניתן לחלק לשתי תקופות השונות זו מזו. התקופה הראשונה היא "תקופת היצירה" או "תקופת ההתהוות" והיא מתחילה בהפריה ומסתיימת בסוף החודש השני. לתקופה זו שני שלבים: הראשון — מתחילת ההפריה עד סוף השבוע הראשון, כאשר היצור המתפתח קרוי ביצה מופרית או Ovum בסוף שבוע זה חודרת הביצית המופרית לרירית הרחם. בשלב השני,